

3 (Sem-4/CBCS) SKT HG/RC

2024

SANSKRIT

(Honours Generic/Regular Course)

Paper : SKT-HG/RC-4016

(Fundamentals of Indian Philosophy)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

UNIT—I

(General Introduction)

(Marks : 10)

1. Answer the following questions :

1×4=4

উত্তৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Derive the word 'दर्शन'

'दर्शन' শব্দটোৰ ব্যুৎপত্তি লিখা।

24A/757

(Turn Over)

(b) Kanāda is the propounder of _____ philosophy.

(Fill in the gap)

কণাদ _____ দৰ্শনৰ প্ৰবৰ্তক ।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(c) Write any one salient feature of Indian philosophy.

ভাৰতীয় দৰ্শনৰ যি কোনো এটা প্ৰধান বৈশিষ্ট্য লিখা ।

(d) Write the meaning of the term 'আস্তিক'.

'আস্তিক' পদটোৰ অৰ্থ লিখা ।

2. Write brief answers to the following questions :

2×3=6

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ সংক্ষেপে লিখা :

(a) Why Cārvāka philosophy is known as materialistic?

চাৰ্বাক দৰ্শনক জড়বাদী বুলি কিয় জনা যায় ?

(b) What is the main aim of Darśana?

দৰ্শনৰ মূল লক্ষ্য কি ?

(c) On what ground Indian philosophical schools are divided into two groups?

কিহৰ ভিত্তিত ভাৰতীয় দৰ্শনৰ শাখাসমূহক দুই ভাগত বিভক্ত কৰা হৈছে ?

UNIT—II

(Schools of Indian Philosophy)

(Marks : 35)

3. Answer the following questions : 1×3=3

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Who was the last तीर्थकर of Jaina philosophy?

জৈন দৰ্শনৰ শেষৰ জন তীৰ্থংকৰ কোন আছিল ?

(b) What is the meaning of the term 'अद्वैत'?

'অদ্বৈত' পদটোৰ অৰ্থ কি ?

(c) What is ज्ञानत्व?

জ্ঞানত্ব কি ?

4. What are the त्रिपिटकs? 2

ত্ৰিপিটককেইখন কি কি ?

5. Answer any two of the following questions : 5×2=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Why does Cārvāka philosophy accept Pratyakṣa only as a valid source of knowledge?

চাৰ্বাক দৰ্শনে কিয় প্ৰত্যক্ষক একমাত্ৰ প্ৰমাণ হিচাপে স্বীকাৰ কৰে ?

(b) Write a short note on the Four Noble Truths.

চাৰিটা আৰ্যসত্যৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখা।

(c) Prepare a note on Brahman as per the Vedāntasāra.

'বেদান্তসার' অনুসৰি ব্ৰহ্মানৰ ওপৰত এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

6. Answer any two of the following questions :

10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What are the Eight-fold Paths of Yoga philosophy? For what reason these Paths are described in the Yoga system?

যোগ দৰ্শনৰ অষ্টাংগিক মার্গ কি কি? যোগ সম্প্ৰদায়ত কি কাৰণে এই মার্গসমূহৰ বৰ্ণনা কৰা হৈছে?

(b) Write a note on the nature of prakṛti according to the Sāṃkhyakārikā.

'সাংখ্যকাৰিকা' অনুসৰি প্ৰকৃতিৰ স্বৰূপ সম্বন্ধে এটি টোকা লিখা।

(c) Prepare a note on the nature of Bhakti according to the Bhakti School of Vedānta.

বেদান্তদৰ্শনৰ ভক্তিসম্প্ৰদায় অনুসৰি ভক্তিৰ স্বৰূপৰ ওপৰত এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

- (d) What are the three *śūtras*? Describe in detail.
ত্রিৰত্ন কি কি ? বিশদভাৱে আলোচনা কৰা।
- (e) How many *Padārthas* are accepted in the *Vaiśeṣika* philosophy? Discuss elaborately any one of them.
বৈশেষিক দৰ্শনত কেইটা পদাৰ্থ স্বীকাৰ কৰা হৈছে?
যি কোনো এটাৰ বিষয়ে বিশদভাৱে আলোচনা কৰা।

UNIT—III

(Problems of Indian Philosophy)

(Marks : 35)

7. Answer the following questions : 1×3=3

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) How many *Pramānas* are accepted by the *Bhāṭṭa* School of *Mīmāṃsā* philosophy?

মীমাংসা দৰ্শনৰ ভাট্ট সম্প্ৰদায়ে কেইটা প্ৰমাণ স্বীকাৰ কৰিছে?

(b) What is the meaning of the term '*Nirvāṇa*'?

'নিৰ্বাণ' পদটিৰ অৰ্থ কি?

(c) Which philosophy accepts *Ātmanism*?

নৈৰাত্মবাদ কোনটো দৰ্শনে স্বীকাৰ কৰিছে?

8. What do you mean by प्रत्यक्ष प्रमाण? 2
प्रत्यक्ष प्रमाण बुलिले कि बुजा ?

9. Write short notes on any two of the following :
5×2=10

तलर यि कोनो दुटाँर ओपबत चमु टोका लिखा :

(a) Upamāna
उपमान

(b) Satkāryavāda
संकार्यवाद

(c) Ekajīvavāda
एकजीववाद

10. Answer any two of the following questions :
10×2=20

तलर प्रश्नसमूहर् यि कोनो दुटाँर उतुवर लिखा :

(a) Prepare a note on Jaina ethics.

जैन नीतिविद्या सम्पर्के ँटि टोका प्रसुत कबा ।

(b) Discuss the significance of the law of Karma in Indian philosophy.

डारतीय दर्शनत कर्मवादर ओरुतु आलोचना कबा ।

(c) What do you mean by Pariñāmvāda? Is it different from Vivartavāda? If yes, give arguments in your support.

পৰিণামবাদ বুলি কি বুজা ? ই বিবৰ্তবাদৰ পৰা পৃথকনৈকি ?
যদি হয়, তোমাৰ সমৰ্থনত যুক্তি আগবঢ়োৱা ।

★ ★ ★